

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณค่าของจิตรกรรมฝาผนังไทย ตามการรับรู้ของนักศึกษาศิลปทัศนกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 1 สังกัดกรมอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study) ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยเรียงลำดับตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1 ประเภทวิชาศิลปทัศนกรรม สาขาศิลปทัศนกรรม กลุ่ม วจิตรศิลป์ จำนวน 200 คน ที่ผ่านการศึกษาระดับวิชาศิลปประจำชาติ 1 ชศป.2005 และวิชา ศิลปประจำชาติ 2 ชศป.2006 มาแล้วในปีการศึกษา 2531 จากกลุ่มสถานศึกษา ภาคกลาง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสวกา วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

สำหรับเหตุผลในการเลือกวิจัยประชากรกลุ่มนี้คือ

1. เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น พื้นฐานความเข้าใจ และสุนทรียภาพ ในการรับรู้ คุณค่าของจิตรกรรมฝาผนัง ของนักศึกษาประเภทวิชาศิลปทัศนกรรม สาขาศิลปทัศนกรรม กลุ่ม วจิตรศิลป์ ที่ผ่านการศึกษาระดับวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมโดยตรง

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกรมอาชีวศึกษา ในการปรับปรุงหลักสูตร แผนการสอนวิชา ศิลปประจำชาติ และวิชาจิตรกรรมไทย ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติ

3. ผลจากการวิจัย จะเป็นข้อมูลอันดี ในการที่จะส่งเสริมปลูกฝังค่านิยม ทักษะคติ ได้อย่างถูกต้อง ให้กับเยาวชนเกิดมีจิตสำนึกในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม จะได้สงวน รักษา อนุรักษ์ มรดกในส่วนนี้สืบต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี่คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่ง เป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็น แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของจิตรกรรมฝาผนัง ในด้าน ต่าง ๆ 5 ด้าน ตามการรับรู้ของนักศึกษาศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 สังกัด กรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับคุณค่า ของจิตรกรรมฝาผนัง การอนุรักษ์ และการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended)

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ เอกสารประกอบคำบรรยาย สัมมนาต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากนักศึกษา ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาศิลปหัตถกรรม กลุ่มวิจิตรศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สังกัดกรมอาชีวศึกษา

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ คุณค่าของจิตกรรมผาผนัง ทั้ง 5 ด้าน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง อาจารย์อภัย นาคคง และอาจารย์ อารมณ์ ณ สงขลา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และขอคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับนักศึกษา ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาศิลปหัตถกรรม กลุ่มจิตรศิลป์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี จำนวน 20 คน เพื่อหาปัญหาและอุปสรรค ที่อาจเกิดขึ้นในการตอบแบบสอบถาม เช่นการใช้ภาษาและถ้อยคำ แก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จากนักศึกษาประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาศิลปหัตถกรรม กลุ่มจิตรศิลป์ ในสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิคภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง โดยไปเก็บรวบรวมข้อมูลสัปดาห์สุดท้ายของการศึกษา ซึ่งนักศึกษาได้ผ่านการศึกษาวชิราวุฒิประจำชาติ 1 ชศป. 2005 และศิลป์ประจำชาติ 2 ชศป. 2006 ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจก และเก็บกลับมาด้วยตนเอง จำนวน 203 ฉบับ ได้รับคืนมา 197 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.04 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ไปแจก และได้รับคืน จำแนกตามวิทยาลัยอาชีวศึกษา และ วิทยาลัยเทคนิค

สถานศึกษา	นักศึกษาจริง	ได้รับคืน	ร้อยละ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	42	39	92.86
วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี	36	36	100.00
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	47	44	93.61
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	43	43	100.00
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	35	35	100.00
รวม	203	197	97.04

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบคิดเป็นค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	1

นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) นำมาจัดอันดับ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง เกี่ยวกับเรื่องคุณค่าของจิตรกรรมฝาผนังด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ของคำตอบแต่ละข้อและแต่ละด้าน โดยทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดมารวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเป็นความถี่ แล้วนำเสนอในรูปของความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) (อ้างถึงในประกอบ กรรมสุด 2528 : 42-43)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α	แทนค่า	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทนค่า	จำนวนข้อสอบ
S_i^2	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S_x^2	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

2. หาค่าร้อยละ (%) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

3. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 145})$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัชฌิมเลขคณิต}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของความถี่คูณด้วยคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแต่ละกลุ่ม}$$

4. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 145})$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

$$\sum fx = \text{ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่}$$

$$\sum fx^2 = \text{ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่}$$

5. การหาค่าที (t-test) โดยคำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{N_1 S_1^2 + N_2 S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \cdot \frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2}}}$$

(ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 122)

$$t = \text{ค่าที่ใช้พิจารณา}$$
$$\bar{X}_1, \bar{X}_2 = \text{คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ}$$
$$s_1^2, s_2^2 = \text{คะแนนความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ}$$

$$N_1, N_2 = \text{จำนวนประชากรในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย